
KONKURRANSEGRUNNLAGETS DEL III - NS 8406 - Oppdraget

INNHold

1 INNLEDNING	2
2 ORIENTERING OM OPPDRAGET (KONTRAKTEN)	2
2.1 Entrepriseform	2
2.2 Byggherrens organisasjon	2
2.3 Nærmere om bygge- og anleggsarbeidet	2
2.3.1 Beskrivelse av de aktuelle bygge- og anleggsarbeidene	2
2.3.2 Tomteforhold	5
2.3.3 Status i forhold til offentlige myndigheter	5
2.3.4 Orientering om spesielle forhold	5
2.4 Hovedaktiviteter i denne kontrakten	5
2.4.1 Rigg og drift	5
2.4.2 Utenomhusarbeider	5
2.5 Grensesnitt mot andre aktører	5
2.6 Tiltransport og byggeplassadministrasjon	6
2.6.1 Tiltransport til underentreprise	6
2.6.2 Byggplassadministrasjon med fremdriftskontroll av entreprenør	6
2.7 Mengdekontroll	6
2.8 Overføring av risiko for utført prosjektering – Entreprenørens plikt til å utføre nødvendig/gjenstående prosjektering	6
2.9 Lærlingsklausul	6
3 FREMDRIFT OG TIDSFRISTER	6
4 SHA	6
4.1 Sikring av og på byggeplassen	7
4.2 HMS-kort	7
4.3 Opplæring	7
4.4 Språkkrav	7
5 YTRE MILJØ	7
5.1 Ansvar og myndighet	7
6 SLUTTDOKUMENTERING	8
7 KVALITET	8
8 FREMDRIFTSSTYRING	8
8.1 Fremdriftsplan	8
9 MØTER	9
10 FAKTURERING (NS 8406 PUNKT 23)	9
10.1 Generelle faktureringsbestemmelser	9
10.2 Avdragsfaktura	9
10.3 Faktura for endringsarbeider	9
10.4 Lønns- og prisendringer	10
10.5 Slutfaktura	10
10.6 Krav til merking	10
11 KORRESPONDANSE	10
12 INFORMASJON – PROFILERING	10
13 SIKKERHET	10
VEDLEGG 1 – OVERSIKT OVER FRISTER FOR FREMLEGGELSE AV DOKUMENTER OG RAPPORTERING	11

1 INNLEDNING

Forsvarsbygg er et forvaltningsorgan underlagt Forsvarsdepartementet. Forsvarsbygg er en av Norges største eiendomsaktører, og totalleverandør av eiendomstjenester til Forsvaret. Nærmere informasjon om Forsvarsbygg finnes på www.forsvarsbygg.no.

Forsvarsbygg skal utføre opprydning i forurenset grunn ved en tidligere tanksskytebane ved Trandumskogen, Ullensaker kommune. Tanksskytebanen ble bygd av okkupasjonsmakten under 2. verdenskrig, og har vært benyttet under krigen og av det norske Forsvaret fram til Trandum leir ble nedlagt. Det er benyttet både småkalibret ammunisjon og ammunisjon som potensielt kan innebære blindgjengere. Området ligger innenfor planområdet til Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt. Området er båndlagt etter vern om kulturminner og er et mye brukt friluftsområde.

Forsvarsbygg ønsker nå tilbud på gjennomføring av opprydning av forurenset grunn for Trandumskogen tanksskytebane.

2 ORIENTERING OM OPPDRAGET (KONTRAKTEN)

2.1 Entrepriseform

Denne kontrakten gjennomføres som en entreprise basert på NS 8406.

Merk at punkt 2.8 regulerer om prosjektering er inkludert.

2.2 Byggherrens organisasjon

Byggherrens organisasjon inkludert prosjekteringsytelser er organisert slik:

Funksjon	Firma	Kontaktperson
Prosjektleder	Forsvarsbygg	Pål Skovli Henriksen
EOD, eksplosivrydding	Forsvarsbygg	Frank Robert Pettersen
EOD, eksplosivrydding medarbeider	Forsvarsbygg	Frode Nyhagen
Grunnforurensning	Forsvarsbygg	Geir Henrik Sund Sæther
Miljørådgiver grunnforurensning	Multiconsult	Stine Lindset Frøland
Prosjekteringsleder	Multiconsult	Stine Lindset Frøland
KU (Koordinator for utførelsesfasen)	Forsvarsbygg	Pål Skovli Henriksen
Ass KU	Forsvarsbygg	Frode Nyhagen
Drift	Forsvarsbygg	Tore Nordmyren
Naturmangfold	Forsvarsbygg	Gry S. Hoell

2.3 Nærmere om bygge- og anleggsarbeidet

2.3.1 Beskrivelse av de aktuelle bygge- og anleggsarbeidene

Oppdraget omfatter opprydding i forurenset grunn iht. utarbeidet tiltaksplan gitt i Multiconsult-rapport 10247083-01-RIGm-RAP-001 (vedlagt) og Statsforvalteren sin godkjenning av denne (foreligger ikke per d.d. og det tas forbehold om tilleggskrav).

Opprydningen omfatter utgraving, sortering, mellomlagring og slutt disponering av masser fra skytevoll, betongtunnel og rundt betongbuene som angitt i massehåndteringsplan for tiltaket, gitt i tegning 10247083-RIGm-TEG-001 (vedlagt). I tillegg er det blindgjengerproblematikk som vil følges opp og håndteres stedlig av EOD-personell fra Forsvarsbygg. Gravearbeider skal utføres som søk- og skav, iht. prosedyre fra Forsvarsbygg (vedlagt). Avfall (metall og evt. annet avfall) skal leveres til godkjent mottak. Blindgjengere håndteres av EOD fra Forsvarsbygg. Tiltaksområdene skal etter opprydningen istandsettes til opprinnelig terrenghøyder, dvs. at skytevoll skal bygges opp igjen og utgravede masser skal erstattes.

Det skal tilstrebes mest mulig gjenbruk av masser i prosjektet. Entreprenør må planlegge arbeidene og logistikk/framdrift for å optimalisere gjenbruk av stedlige og tilkjørte masser.

Multiconsult er engasjert av Forsvarsbygg som miljørådgiver for tiltaket. Miljørådgiver vil besørge nødvendig oppfølging og prøvetaking, iht. tiltaksplanen. Før oppstart vil det avholdes et oppstartsmøte hvor tiltaksplan og godkjenning vil bli gjennomgått. Entreprenør skal holde miljørådgiver orientert om planlagt fremdrift av oppgraving, håndtering og uttransportering av masser. Det må påberegnes 1-3 virkedager ventetid for analyseresultater på prøver.

Tankskytebanen er et fredet kulturminne, og konstruksjonen skal ikke skades eller forringes. Det er en ustabil betongmur mellom skytevoll og tunnel. Entreprenør må besørge nødvendig oppstøtting av denne ved utgraving av forurensede masser. Betongmuren skal ikke falle/skli ut. Entreprenøren må planlegge og utføre arbeidene på en måte som ikke kommer i kontakt med konstruksjonene. Tiltaksarbeidene må derfor utføres skånsomt og med egnet/tilpasset maskinelt utstyr ved utførelse. Eventuelle skader på konstruksjoner må opprettes av entreprenør eller på entreprenørens regning.

Det skal etableres fysisk sikring med anleggsgjerder eller sperrebånd for å hindre adkomst for uvedkommende og sikkerhet for anleggstrafikk, både for tiltaksområdet og mellomlageret. Sikringsplan som viser plassering av anleggsgjerder og sperrebånd er vedlagt. Entreprenøren må i tillegg vurdere behov for avsperring utover det som er angitt, for å sikre en forsvarlig gjennomføring av arbeidene. Entreprenør skal besørge skilting og merking av mellomlager, og sikre nødvendig skilting av anleggsarbeider for tredjepart.

Sikringsplan som viser veger som skal benyttes er vedlagt. Det vurderes å være behov for oppgradering og drift/vedlikehold av veger for kjøring med maskinelt utstyr. Entreprenøren må selv vurdere omfang i samråd med byggherre. Det gjelder også at kjøreveger etter endt tiltak skal forlates i opprinnelig stand eller bedre. For kjøring ut på hovedveg (fylkesveg) er det svært dårlig sikt og høy kjørehastighet. Entreprenør må derfor etableres en skilt- og varslingsplan som blant annet omfatter redusert hastighet på fylkesvegen. Behov for trafikkvakt eller utbedring av sikt må også vurderes. Ivaretagelse av dette skal inngå i kostnader for rigg og drift.

Alle tiltaksområder skal måles inn/profileres før oppstart, etter utgraving og etter istandsetting, for å sikre korrekt gjenoppbygging og for avregning av mengder. Utsortert stein og masser som skal tilbakefylles skal også profileres på mellomlageret for transport tilbake til tiltaksområdet.

Utgravde masser skal transporteres til mellomlager nord for tiltaksområdet med egnet maskinelt utstyr, uten støvflukt og søl og uten skade på betongkonstruksjoner eller annet. Entreprenør skal fjerne vegetasjonsdekket før etablering av mellomlageret, samt tilbakeføre vegetasjonsdekket etter endt tiltak. Mellomlager skal opparbeides med fiberduk (klasse 4) og beskyttende gruslag, jfr. prinsippskisse i tiltaksplan. Oppbygging av mellomlageret utover dette, samt ev. oppgrusing før legging av fiberduk (for å hindre skade på duken fra underlaget) må vurderes av entreprenør.

For å hindre spredning av forurensning via skitne dekk, belter e.l skal «romlefeld» av fiberduk/kult etableres og vedlikeholdes hvor maskiner flytter seg fra forurensede områder til rene områder. Ved nedrigging vil prosjektets miljøgeolog utføre visuell kontroll og evt. prøvetaking av tilført finstoff, for å avgjøre videre håndtering. Det legges opp til å tilbakefylle ren kult fra «romlefeld»/mellomlager til oppbygging av skytevollen. Logistikken må tilpasses dette.

På mellomlageret skal det etableres et sorteringsverk for å skille ut metall/ammunisjonsrester, små blindgjengere, og stein fra gravemassene. Mellomlageret må derfor ha tilstrekkelig størrelse, og entreprenøren må selv vurdere hvor stort mellomlager som er nødvendig for å utføre jobben. Skisse/tegning som viser omtrentlig areal og plassering skal inngå i tilbudet. I tillegg må mektigheten på overdekkingsmassene være tilstrekkelig for å kjøre med maskinpark og drifte sikteverk, uten å skade duk. Blindgjengere (størrelse 14,5 mm prosjektiler) må kunne sorteres ut.

I første omgang er det tenkt en grovsortering av stein >50 mm for gjenbruk, før finsortering for å sikte ut prosjektilene. Sorteringsløsning må derfor tilpasses dette. 14,5 mm-prosjektilet er ikke magnetisk, så dette må sorteres ut med sikteduk e.l.

Ulike forurensede massefraksjoner skal holdes adskilt i alle ledd av massehåndteringen, jfr. beskrivelse i tiltaksplan. Masser på mellomlager skal profileres. Entreprenør har ansvaret for etablering, drift og vedlikehold av mellomlager, samt fjerning av mellomlageret og istandsetting av området etter endt tiltak. Forurensede masser skal leveres til godkjent mottak. Det er utført utlekkingstester på farlig avfallsmassene (vedlagt). Disse og annen relevant info fra tiltaksplanen oppfordres det til å oversende aktuelle mottak / deponi. Dette omfatter også ev. forurenset finstoff fra "romlefelt" og mellomlager (inkl. fiberduk).

For oppbygging av skytevoll skal følgende benyttes:

- Utsortert stein fra siktig av forurensede masser (på mellomlager)
- Ev. utgravde masser som tilfredsstillende tiltaksgrensen for prosjektet
- Ev. utsortert ren stein fra "romlefelt" og utlagt bærelag på mellomlager (under fiberduk).
- 30 m³ sand i bigbag á ca. 1 m³ som hentes Hauer seter leir (Sted påvises, opplasting utføres av entreprenør). Avstand ca. 10 km.
- Ev. eksterne masser dersom det er behov. Eksterne masser må være dokumentert rene.

I tunnelen skal det tilbakeføres tilsvarende grus-fraksjon som fjernes. Entreprenør må vurdere fraksjoner i forbindelse med befarings.

Ved buene skal det legges ut vekstjord innenfor sanerte områder som erstatning for masser som graves ut. Det skal benyttes stedlige masser fra et område i nærheten, som anvises av Forsvarsbygg. For prising angis en avstand på 10 km. Forsvarsbygg bistår med opplasting.

Etter utlegging av masser skal det utføres enkel komprimering med graveskuffe.

Oppdraget prises iht. vedlagte prisskjema. Alle arbeider som vil være nødvendige for å gjennomføre den planlagte opprydningen, skal være med i prisen.

Entreprenøren plikter å gjøre seg kjent med de forhold på stedet som kan ha betydning for arbeidene. Deltagelse på anbudsbefering vil være svært viktig for å få en riktig forståelse av oppdraget, og for å kunne gjøre nødvendige vurderinger for prisgivelse. Alle registreringer og informasjon gitt under beferingen, samt i referat fra beferingen, legges til grunn for tilbudet. Det forutsettes også at entreprenøren under beferingen har innhentet nødvendig informasjon for å kunne vurdere oppstillingsplasser for bl.a. kran/maskiner, containere samt praktisk utførelse av oppdraget. Påmelding til befering gjøres til Forsvarsbygg som beskrevet i Anbudsinndelingen.

Entreprenøren skal i sitt tilbud beskrive oppdragsgjennomføring og hvordan oppdraget er tenkt løst. Det vil som del av evalueringen særlig bli lagt vekt på løsning for å transportere masser ut av tunnel, metode for sortering og logistikk for gjenbruk av mest mulig masse. Tilbudet som leveres skal være komplett, og inkludere alt av maskiner, utstyr og annet som behøves for å utføre oppdraget. Tilbudet skal videre inkludere tid avsatt til møter med Byggherre for både avklaring rundt leveransen og gjennomføringen.

Kostnader til rigg og drift skal bl.a. inneholde alle kostnader knyttet til forsikring og sikkerhetsstillelse, opp-/nedrigging og drift for hele varigheten av oppdraget, samt alle kostnader og utgifter knyttet til reise, kost og losji.

Fasiliteter som spisebrakke, toalett etc. må entreprenør besørge selv. Det er tilgjengelig strøm sør ved standplass, og spisebrakke kan settes inne ved buene i baneløpet.

Arbeidstid man-tors 07.00-19.00 (normal anleggsturnus)

2.3.2 Tomteforhold

Tanksskytebanen består av et omtrent 250 meter langt baneløp, hvor det er skutt fra standplass i sør mot en skytevoll i enden av en betongtunnel i nord. I baneløpet er det 8 stykk brede og høye betongvegger med åpning (betongbuer), hvor målet har vært å skyte gjennom alle buene. Betongtunnelen med skytevoll i enden utgjør omtrent 80 meter. Fundamentering av betongbuene er ukjent. Gravingen rundt disse skal utføres med ytterste skånsomhet.

Grunnforholdene preges av sand og grus (breekvavsetninger). Det vurderes å være dypt til grunnvann i baneløpet.

I karttjenesten naturbase er det registrert mange kulturminner i området. I og like ved baneløpet er det registrert flere truede og nær truede arter. Naturmangfold og kulturminner skal hensyntas under alle arbeider. Oversikt over disse forholdene er dokumentert i SHA-plan.

Områdebeskrivelse og grunnforhold er nærmere beskrevet i tiltaksplanen gitt i Multiconsult-rapport 10247083-RIGm-RAP-001.

2.3.3 Status i forhold til offentlige myndigheter

Tiltaksplan er innsendt til Statsforvalteren i Viken for behandling og godkjenning. Det tas forbehold om tillatelse og vilkår fra Statsforvalteren før oppdraget kan starte.

Ettersom Trandumskogen er vernet etter kulturminneloven §22a, er det avklart at tiltaket ikke er søknadspliktig etter kulturminneloven. Dette forutsetter at terrenget tilbakeføres, tilsvarende som i dag og ikke fører til permanente endringer. Viken fylkeskommune vil allikevel sende høringsinnspill til Statsforvalteren ifm behandling av tiltaksplanen. Der antas det presisert at dersom tiltaket får et større omfang enn beskrevet, eller tiltaket fører til inngrep i voller eller betongkonstruksjoner, må fylkeskommunen kontaktes.

Om prosjektet er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven er under avklaring.

2.3.4 Orientering om spesielle forhold

Minnestedet og skogsområde øst for tanksskytebanen vil være åpent for publikum under tiltaksgjennomføringen.

Tanksskytebanen og omkringliggende områder er båndlagt med vern av kulturminne. Dette skal hensyntas i hele gjennomføringsperioden. Det skal ikke kjøres eller graves utenfor angitte områder/veger.

Ivaretagelse av sikkerhet er svært viktig i hele prosjektet. Arbeidene må gjennomføres på en slik måte at utførende personell til enhver tid er tilfredsstillende sikret. Det er utarbeidet en SHA-plan for prosjektet som gir oversikt over risikomomenter som er identifisert. Før oppstart av arbeidene, skal entreprenøren sammen med byggherre gjennomgå SHA-planen, gjennomføre risikovurderinger/ROS-analyser knyttet til HMS i utførelsesfasen og identifisere nødvendige tiltak som må gjennomføres. Se også kapittel 4 og 5 om SHA og ytre miljø.

2.4 **Hovedaktiviteter i denne kontrakten**

Hovedformålet med tiltaket er å opprydding i forurenset grunn, samt håndtere og fjerne risiko for blindgjengere ved banen.

2.4.1 Rigg og drift

2.4.2 Utenomhusarbeider

2.5 **Grensesnitt mot andre aktører**

Multiconsult vil ivareta miljøgeologisk oppfølging og prøvetaking på vegne av Forsvarsbygg.

Oppfølging fra kulturminneforvaltningen kan også være aktuelt.

2.6 Tiltransport og byggeplassadministrasjon

2.6.1 Tiltransport til underentreprise

Tiltransport er ikke avtalt.

2.6.2 Byggeplassadministrasjon med fremdriftskontroll av entreprenør

Byggeplassadministrasjon er ikke avtalt.

2.7 Mengdekontroll

Mengdekontroll av konkurransegrunnlagets mengder skal skje innen fire uker fra avtaleinngåelsen. Foreligger ikke mengdekontroll innen fristens utløp, kan byggherren gjennomføre mengdekontroll for entreprenørens regning.

2.8 Overføring av risiko for utført prosjektering – Entreprenørens plikt til å utføre nødvendig/gjenstående prosjektering

Entreprenøren har risikoen for løsninger og annen prosjektering som måtte følge av byggherrens oppdragsbeskrivelse før kontraktsinngåelsen. Entreprenøren skal i tillegg utføre all nødvendig/gjenstående detaljprosjektering som oppdraget krever.

2.9 Lærlingklausul

Det er ikke krav til bruk av lærlinger for denne kontrakten.

3 FREMDRIFT OG TIDSRISTER

Forsvarsbygg har satt følgende tidsplan for gjennomføringen av oppdraget. Forsvarsbygg kan kreve dagmulkt i henhold til kontraktsbestemmelsene for overskridelse av de oppgitte dagmulktbelagte fristene.

Nr.	Beskrivelse	Dato	Dagmulkt
1	Kontraktsinngåelse	Uke 32, eller etter avtale	Nei
2	Fremleggelse av fremdriftsplan	To uker etter kontraktsinngåelse	Ja
3	Igangsetting av arbeid på byggeplass	Uke 36, eller etter avtale	Nei
5	Overtakelse av kontraktarbeidet	6.10.2023	Ja

Tidsplan for utsendelse av byggherrens arbeidstegninger gjennomgås i forbindelse med kontraktsinngåelsen, sett i lys av entreprenørens planlagte framdrift.

4 SHA

Forsvarsbygg har en nullvisjon og mål om å unngå alle skader og farlige tillopp i prosjekter. Det forventes høy standard på SHA-arbeidet og godt samarbeid mellom alle involverte virksomheter.

For arbeider som er omfattet av Byggherreforskriften skal entreprenøren:

- iverksette Forsvarsbyggs prosjektspesifikke SHA-plan, og informere byggherren om forhold som ikke er beskrevet i planen.
- videreføre SHA-planen for gjennomføringsfasen
- integre Forsvarsbyggs SHA-krav som en del av Entreprenørens egne systemer
- sørge for at Forsvarsbyggs SHA-krav videreføres i kontrakter til underentreprenører.

For alle arbeider skal hver enkelt entreprenør gjennomføre ukentlige vernerunder innenfor sin kontrakt. Alle vernerunder skal rapporteres skriftlig og følges opp.

Entreprenøren skal umiddelbart rapportere alle skader og alvorlige hendelser muntlig eller skriftlig til byggherre. Skjema med foreløpige tiltak skal være hos byggherre innen 24 timer etter hendelsen.

4.1 Sikring av og på byggeplassen

Entreprenøren skal om nødvendig sikre byggeplassen med godkjent gjerde. Sikringen skal være tilpasset den enkelte lokasjon.

Entreprenøren skal foreta inn- og utregistrering av alle som arbeider/ferdes på Forsvarsbyggs byggeplasser. Oversiktslisten(e) skal være ajourført og kontrolleres daglig av Entreprenøren, og skal ivareta kravene stilt i Byggherreforskriften.

4.2 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen.

4.3 Opplæring

Entreprenøren skal sikre at relevant HMS-opplæring gjennomføres før oppstart på byggeplass. Alle på byggeplassen skal delta. Forsvarsbyggs representanter skal gis mulighet til å delta på HMS-kursene.

Entreprenøren skal føre oversikt over hvem som har gjennomført denne opplæringen. Der arbeidene er omfattet av Byggherreforskriften skal Forsvarsbyggs SHA-plan inngå i HMS-opplæringen.

4.4 Språkkrav

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk.

Entreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underentreprenører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstruksjoner, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.

5 YTRE MILJØ

5.1 Ansvar og myndighet

Ivaretagelse av ytre miljø skal hensyntas i hele prosjektgjennomføringen. Prosjektet omfatter opprydding etter Forsvarets drift, og det er viktig at utførelse og istandsetting gjøres på en måte som ivaretar og forbedrer ytre miljø.

Entreprenører skal planlegge arbeidene slik at de har minst mulig påvirkning på omgivelsene, herunder også ivareta følgende forhold (listen er ikke uttømmende):

- Arbeidene skal planlegges slik at behovet for transport minimeres.
- Byggeplass og evt. mellomlager skal holdes ryddig slik at både avfall, maskiner og andre gjenstander er forsvarlig sikret. Eventuelt avfall eller andre gjenstander som blir tatt av vind eller av andre grunner havner utenfor anleggsområdet, skal ryddes opp fortløpende av entreprenør.
- Det skal kun kjøres på angitte veger og områder. Trær og vegetasjon skal bevares. Eventuelle skader og sår i terrenget skal utbedres av entreprenør, eller på entreprenørens regning.
- Det skal brukes biologisk nedbrytbar hydraulikkolje på gravemaskiner som opererer i anleggsområdet. På grunn av områdets sårbarhet må det også utvises stor aktsomhet knyttet til lagring og fylling av drivstoff.

Utslipp av diesel, olje eller andre kjemikalier skal ikke forekomme. Drivstofftanker, olje og kjemikalier skal lagres slik at søl og uhellsutslipp blir fanget opp. Tanker og beholdere skal være forskriftsmessig merket. Fylling av drivstoff skal skje uten utslipp til grunnen. Det skal også være tilgjengelig lenser og absorberer i tilfelle uønskede utslipp.

- Beredskapsplan for håndtering av uforutsette hendelser skal utarbeides før oppstart av arbeider. Denne skal blant annet omfatte varslingsrutiner og krav til tilgjengelig beredskapsutstyr ved akutte utslipp.
- Det skal gjøres nødvendige tiltak for å forhindre støvspreddning ved aktuelle arbeidsoperasjoner.
- Entreprenøren skal forholde seg til gjeldende regelverk knyttet til støyende arbeider.
- Entreprenøren skal sette seg inn i registrering av truede arter og natur, samt registrerte kulturminner og hensynta dette under alle arbeider, jf. SHA-plan for kart.

6 Sluttdokumentering

Sluttrapport utarbeides av Multiconsult, og vil beskrive tiltaksgjennomføring og massehåndtering.

Entreprenør skal levere:

- dokumentasjon på at eksterne, innkjørte masser er rene.
- kvittering på mengde eksterne, innkjørte rene masser
- profilering av mellomlagrede masser
- innmåling av tiltaksområder før oppstart, etter utgraving og etter istandsetting
- dokumentasjon fra godkjent deponi om tillatelse til mottak av aktuelle forurensede masser
- kvittering på forurensede masser levert til godkjent mottak

7 Kvalitet

Entreprenøren skal ha et implementert og dokumentert system for å sikre at arbeidene utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter, kontraktens krav og eventuelt entreprenørens egne krav.

8 Fremdriftsstyring

Entreprenøren skal ivareta en forsvarlig planlegging, styring, koordinering og kontroll av fremdrift for å sikre at kontraktens tidsfrister overholdes. Entreprenøren skal herunder sikre tilstrekkelig bemanning, og ivareta krav til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplassen.

8.1 Fremdriftsplan

Entreprenøren skal senest to uker etter kontraktsinngåelsen utarbeide og fremlegge en fremdriftsplan for kontraktsarbeidet. Fremdriftsplanen skal være basert på byggherrens tidsplan og skal synliggjøre alle aktiviteter og faser som omfattes av kontrakten. SJA skal synliggjøres som egne aktiviteter i fremdriftsplanen. For hver aktivitet skal planen vise (*angitt ved kryss*):

- Aktivitetskode og –beskrivelse
- Viktige milepeler (dagmulktbelagte milepeler, milepeler som tett hus, byggherrebeslutninger mv.)
- Planlagt start- og sluttdato
- Avhengigheter mellom aktiviteter i prosjekter (f.eks. ytelser fra byggherren, sideentreprenører eller øvrige aktører i prosjektet)
- Kritisk linje
- Timeverk

Fremdriftsplanen skal normalt detaljeres pr. kontrollareal ned til tre- til femsifret nivå i henhold til Norsk Standards bygningsdelstabell (NS 3451:2009). Kontrollareal fastsettes i samråd med byggherren. Planen justeres i nødvendig omfang i tråd med kontraktens regler om samordning.

9 Møter

Entreprenøren skal delta i de møter byggherren innkaller til. Normalt gjennomføres byggemøter hver andre uke. Hvis partene ikke blir enige om annet er byggherren ansvarlig for å skrive referat fra møtene. Det etableres en fast agenda for møtene. Byggherren kan kreve at entreprenøren gir en kort skriftlig oppsummering av status knyttet til hovedpunktene i agendaen i forkant av hvert møte.

Entreprenøren holder møter med sine kontraktsmedhjelpere i nødvendig utstrekning. Med mindre annet blir bestemt, skal prosjekteringsmøter og underentreprenørmøter holdes hver annen uke. Byggherren skal motta innkalling, og har rett til å delta i møtene. Referat fra møtene skal føres av entreprenøren. Byggherren skal motta kopi av møtereferatet.

10 Fakturering (NS 8406 punkt 23)

10.1 Generelle faktureringsbestemmelser

Faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til Forsvarsbyggs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF). Forsvarsbyggs elektroniske fakturaadresse er **975950662**. For nærmere informasjon om fremgangsmåte, se www.ehandel.no.

Entreprenøren skal sende separate fakturaer for:

- Kontraktssum (avdragsfaktura)
- Godkjente endrings- og tilleggsarbeid
- Lønns- og prisendringer (LPS)
- Slutfaktura

Forsvarsbyggs betalingsfrist er 28 dager etter mottak av faktura (gjelder ikke slutfaktura).

10.2 Avdragsfaktura

Avdrag på kontraktssummen skal faktureres månedlig. Det skal trekkes innestående beløp. Restbeløpet utgjør fakturabeløpet, tillagt eventuell merverdiavgift.

Når fakturaen omfatter regulerbare poster skal fakturaen ha et vedlegg som viser beregning av vederlag basert på kontraktens enhetspriser og utførte mengder pr. avregningsdato. Oppsettet skal følge mengdebeskrivelsen og inneholde de samme postene som denne. Avholdte målinger vedlegges som dokumentasjon for utført volum. Vederlag etter medgått tid eller etter regning skal dokumenteres ved spesifiserte timelister, fakturaer over innkjøpt materiell mv.

Byggherren kan i rimelig utstrekning kreve ytterligere dokumentasjon.

10.3 Faktura for endringsarbeider

Faktura for endringsarbeider faktureres i egen faktura når arbeidet er ferdigstilt. Ved endringsarbeider av lengre varighet kan entreprenøren kreve avdrag på grunnlag av det som er utført, men ikke oftere enn hver måned. Fakturering skal skje separat for hver enkelt endringsavtale.

Fakturaen skal spesifiseres og vedlegges den dokumentasjon som er nødvendig for byggherrens kontroll.

10.4 Lønns- og prisendringer

Faktura for lønns- og prisendring faktureres månedlig med samme avregningsperiode som for avdragsfakturaene. Beregningen av kravet skal fremkomme på fakturaen.

10.5 Slutfaktura

Entreprenøren skal sende slutfaktura med sluttoppstilling i samsvar med kontraktens bestemmelser, jf. NS 8406 punkt 25.1.

10.6 Krav til merking

Alle fakturaer skal inneholde:

- Ressursnummer til attestant/mottaker 54142/Pål Skovli Henriksen oppgis under «Buyer reference».
- «Prosjektnummer 160077, kontraktsnr. C04262». – oppgis i beskrivelsesfelt.
- Faktura for endringsarbeider skal i beskrivelsesfeltet i tillegg henviser til endringsavtalennummer (E001, E002 osv.).

Ved manglende eller feil merking vil entreprenøren kunne få beskjed om at den umerkede/feilmerkede fakturaen ikke vil bli behandlet. Entreprenøren plikter da å kreditere den umerkede fakturaen og utstede en ny korrekt faktura med ny fakturadato og nytt forfall.

11 Korrespondanse

Formell korrespondanse mellom partene skal merkes med prosjektnummer/-navn og kontraktsnummer. Deretter angis hva saken gjelder.

160077, Tiltak Trandumskogen tanksskytebane – kontrakt .... – hva saken gjelder

Det skal fremgå av korrespondansen hvem som er kopimottaker(e).

12 Informasjon – profilering

All kontakt med media og publikum skal håndteres av byggherren. Henvendelser fra media, eller forespørsler om innsyn, skal henvises til byggherrens prosjektleder eller annen oppgitt kontaktperson for slike henvendelser. Dersom entreprenøren eller noen av entreprenørens kontraktsmedhjelpere for reklameformål eller annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, skal dette alltid forelegges byggherren på forhånd til godkjenning.

13 Sikkerhet

Gjennomføringen av kontrakten er ikke underlagt sikkerhetsrestriksjoner i henhold til sikkerhetslovens bestemmelser.

Vedlegg 1 – Oversikt over frister for fremleggelse av dokumenter og rapportering

Dokumenter som skal fremlegges i forbindelse med kontraktsinngåelse/oppstart av arbeidene:		Sett kryss
Dokument:	Frist	
Medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge eller tilsvarende ordning	Ved kontraktsinngåelse	
Miljøstyringssystem – sertifikat eller annen dokumentasjon	14 dager etter kontraktsinngåelse	
Helse- og miljøfarlige stoffer og produkter	14 dager etter kontraktsinngåelse	
Garantierklæring	14 dager etter kontraktsinngåelse	
Fremdriftsplan	2 uker etter kontraktsinngåelse	
Dokumenter som skal fremlegges i forbindelse med avslutning av arbeidene:		Sett kryss
Sluttdokumentasjon	3 uker før overtakelse, evt. ferdigbefaring	

Periodiske rapporter:		
Tema:	Metode:	Frekvens:
Påløpte kostnader for regningsarbeid <ul style="list-style-type: none"> Forbruk materialer Forbruk tid når det gjelder mannskap og maskiner 	Spesifiserte oppgaver	Ukentlig
Kvalitet <ul style="list-style-type: none"> Kontrollplan 	Byggemøter	Hver 14. dag
Fremdrift <ul style="list-style-type: none"> Fremdriftsplan med oppdatert fremdriftsfront 	Byggemøter	Hver 14. dag
Bemanning <ul style="list-style-type: none"> Bemanning 	Byggemøter	Hver 14. dag
Produksjon <ul style="list-style-type: none"> Produksjon for perioden og akkumulert til statusdato Verdien av lønns- og prisendringer for perioden og akkumulert til statusdato Fakturert for perioden og akkumulert til statusdato Produksjonsprognose for neste måned 	Byggemøter	Hver 14. dag
SHA <ul style="list-style-type: none"> Mannskap- og timeforbruk Uønskede hendelser i perioden Vernerunder Sikker jobb-analyser (SJA) mv. 	Byggemøter	Hver 14. dag
Miljø <ul style="list-style-type: none"> Bruk av helse- og miljøfarlige stoffer Avfall 	Byggemøter	Kvartalsvis Hver 14. dag